# عقائد منظومه

علمای متبحریندن مرحوم ابراهیم حقی افندی حضرتلرینڭ
( معرفتنامه ) نام اثرندن اخذ ایدلوب

احمد هادی مقصودینڭ اهتمامیله طبع اولنمشدر .

بالالرغه باشقه کوبلی کتابلرنی اوقتوغه قاراغانده ، بونڭ کبی دین واعتقاد کتابینی کویلاب اوقوتدق فائده لیراقدر . اوشبو منظومه نی اوقوغان بالا دین واعتقاد مسئله لرینی ده بلور ، هم کویلاب اوقورغه ده اوکرانور ، هم فصیح سوزلرگه ده اوکرانور . عربچه یا فارسیچه قاتشقان سوزلرنڭ کویسینڭ معنالری صفرایله توبانده یازلمشدر . مبتدی هر بر نظمنی کوڭلینه حفظ قیلمقلغی ده هم فائده دن خالی بولماسه کیراك .

بلدهٔ قزانده مطبعهٔ اسلامیهٔ کریمیه ده مطبوعدر . ۱۳۱۹ ـ ۱۹۰۱ سنه .

Дозволено цензурою, С.-Петербургъ. 8 Мая 1900 года

Типографія Торговаго Дома Братьевъ КАРИМОВЫХЪ въ Казани.

بسم الله الرحمن الرحيم

خدا [١] ربم بنم [٢] حقا، محمد در [٣] رسول الله

هم اسلام دينيدر دينم، كتابمدر [٤] كلام الله

[٥] عقائد ايچره اهل سنت اولدى مذهبم [٦] جمعا

عملده بو حنيفه مذهبيدر مذهبم والله

دخى [٧] ذريتى يم حضرت آدم نبينك هم

[٨] خليلك ملتيم دخى قبله م كعبه بيت الله

بولنمز ربمك [١٠] ضدى و ندى [١١] مثلى عالمده

[١٢] وصورتدن [١٣] منزهدر، [١٤] مقدسدر تعالى الله

شريكى يوق [١٥] بريدر طوغمدن طوغورمدن آنجق

[١٦] احددر [١٧] كفوى يوق [١٨] اخلاص ايچنده ذكر ايدر الله

---

١ تكرم ٢ تحقيق ٣ الله تعالى نك ايلچيسى ٤ الله تعالى نك سوزى ٥ اعتقادده
٦ جيعسى ٧ نسلى ٨ ابراهيم عمنك ٩ خدا يورتى ١٠ تيگداشى
١١ اوخشاشى ١٢ روشدن ١٣ پاكدر ١٤ پاكدر ١٥ پاكدر ١٦ بردر
١٧ تيگداشى ١٨ ( قل هوالله احد) سورسنده

نه ^١^جسم، نه ^٢^عرضدر نه ^٣^متحیز نه جوهردر
ییمز ایچمز زمان کیچمز ^٤^بریدر ^٥^جمله‌دن الله

تبدلدن ^٦^تغیردن دخی ^٧^الوان ^٨^، اشکالدن
^٩^محقق اول ^١٠^مبرادر بودر سلب صفات الله

نه کوکلرده، نه یرلرده، نه صاغ، صول، ^١١^اوک ^١٢^آرتده
^١٣^جهتلردن ^١٤^منزهدر، که هیچ اولمز مکان الله

خدا واردر ^١٥^ولی وارلغینه یوق اول، آخر
ینه اول وارلغی‌در ^١٦^کندیدن غیری دگل والله

بو عالم یوغیکن اول وار ایدی ^١٧^فرد و تك، تنها
دگلدر کیمسه‌یه محتاج هب محتاج غیرالله

آکا حادث حلول ایتمز و برشیء واجب اولمز کیم
هر ایشده حکمتی واردر، عبث فعل ایشلمز الله

---

١ گاوده ٢ صفت ٣ اورنلی ٤ پاکدر ٥ بارچه‌دن ٦ اوزگارودن ٧ توسلردن
٨ صورتلردن ٩ تحقیق ١٠ پاکدر ١١ اوکده ١٢ آلده ١٣ طرفلردن
١٤ پاکدر ١٥ ولکن ١٦ اوزندن ١٧ یالغوز .

حلول ایتمز اوذات عبده هیچ بر فرده ظلم ایتمز

[١] عبادك اصلحی لازم دگل کم خلق ایده الله

آنکا بر کیمسه جبریله برایش ایشلده مز اصلا

نه کم کندی مرادایلر وجوده اول کلور بالله

آنك هر بر کمالی بی تغیر حاصل اولمشدر

که یوقدر [٢] منتظر اولنه جق هیچ بر کمال الله

صفات باکمالیله اودائم متصفدر کم

قمو نقصان صفتلردن بریدر [٣] ذوالجلال الله

سکزدر چون صفات ذاتی علم ایله ارادتدر

حیات، قدرت، خلق، بصر، سمع، کلام الله

علیم اولدرکه علمینه ایرشمز کیمسه نک عقلی

احاطه [٤] ایلمشدر جمله بو [٥] اشیایی علم الله

١ قوللرغه فائدلی اش ٢ کوتوله چك ٣ اولوغلق ایباسی ٤ چورناب آلمش وجیمشدر
٥ نرسه لرنی

مُريد اولدر دیلیجیدر وهر شی اوزره قادِردر

نه کم دیلر اولور [٢] پیدا، علی وفقِ مرادِ الله

جمیعِ خیر، شری اول دیلر تقدیر، خلق ایلر

ولی خیری سور آنجق که سومز شرلری الله

بصیر اولدر حقیقتده که هپ اشیایه ناظردر

ولی کوزدن منزهدر بصردر من صفاتِ الله

سمیع اولدر ایشیدر هر آوازی سر ایله جهری

منزهدر قولاقدن اول، صفتدر آنده سمع الله

متکلمدر اما اول، بریدر دیلدن آغزدن

[٣] حروف [٤] لفظ [٥] صوتیله دگل وصف کلامِ الله

ثبوتیه صفاتی کم نه عینیدر نه غیریدر

قدیم، دائم، ذاتیله قائمدر صفات الله

که [٦] مکرمِ عبادیدر ملکلر یرده کوکلرده

عوامندن عوام ناسی افضل ایلمش الله

---

٢ حاصل ٣ حرفلر ٤ سوز ٥ طاوش ایله ٦ حرمتلی

ییمك ایچمك هم اركگلك دیشیلك یوقدر آنلرده

حقه هیچ ۱عاصی اولمزلر ۲مطیعدرلر ۳لامرِ الله

وجبرائیل ، میكائیل ، اِسرافیل ، عزرائیل

مقربدر پیغمبردر بودوردی هب امینِ الله

حقك یوزدورت كتابی كم نبیلر اوزره اینمشدر

٤كتبدر آنلرك دوردی ٥صحف یوزی كلام الله

زبوری ویردی داوده ، دخی توراتی موسایه

وهم انجیلی عیسایه ، كتورمش جبرائیل والله

حبیب اللهه قرآنی كتوردی حاجت اولدقجه

یكرمی اوچ ییل اتمام ایلیوب قطع اولدی وحی الله

دخی بن انبیا حقنده بیلدم عِصمت ، فطنت

نظافت هم امانت صِدق ایله تبلیغ حكمِ الله

۱ گناهلی ۲ اطاعتلیدرلر ۳ خدانك امرینه ٤ كتابلردر ٥ كاغدلردر

[1]غدرله [2]ذنب [3]،حمق ،كذب [4]،كتمان،خیانتدن
منزهدر [5] مبرادر جمیع انبیاءِ الله
نبیلر اسمنی بیلمك دیدیلر بعضلر واجب
یکرمی سکزینی بیلدردی قرآنده بزه الله
بری آدم بری ادریس ،نوح ،هود ایله صالح
هم ابراهیم ،اسحاق ایله اسماعیل ذبیح الله
دخی یعقوب ایله یوسف،شعیب ،لوط ایله یحیی
زکریا ایله هارون اخو موسی کلیم الله
وداود ،سلیمان دخی الیاس ،ایوبدر
بریسی الیسع در دخی عیسادر اوروح الله
برینك اسمی ذوالکفل،بری یونس نبیدرهم
ختامی اول حبیب حق محمددر رسول الله
عزیر ،لقمان ،ذوالقرنین ده اختلاف اولمش
که بعضی انبیادر دیر وبعضی دیر ولی الله

۱ آلداو ۲ گناه ۳ آحمقلق ٤ یالغان ٥ یاشرو ٦ پاکدر

جميعْ انبيانك اوّليدر حضرت آدم

قمودن افضل آخر محمددر حبيب الله

بوايكينك آراسنده قتى چوق انبيا كلمش

حسابن كيمسه‌لر بيلمز بيلور آنى مگرالله

رسالات رسل موتيله باطل اولمز اول قطعا

وافضلدر ملكلر جمله‌سندن انبياء الله

بزم پيغمبرك احكام شرعى اويله باقيدر

كه اهل محشرى بو شرع ايله فصل ايده‌جك الله

ومعراج نبى حقدر آكا شخصيله مختصدر

چيقوب فوق العلايه حقى كورمشدر حبيب الله

جهان جمله جهاتيله واجزاء ، صفاتيله

هم افعال عبادك خير ، شرى جمله خلق الله

آنك علم ، مراد ، خالق ، تقديريله حادثدر

كه يوقدر خالق وبارى، ايكى عالمده غيرالله

عبادک اختیاری واردر افعالنده [١]جزئیجه
اوافعال اوزره بولمشلر، ثوابی هم [٢]عقاب الله
اوافعالک جمیلیدر حقک حب ورضاسیله
قبیحنده بولنمز نه محبت نه رضاء الله
ثواب افضالیدر حقک وعدلیدر عقاب آنک
وجوب وایجابسز حقه بی استحقاق عبدالله
مقارندر بوفعله استطاعت کم اوقدرتدر
بولنسه استطاعت گر، اولور تکلیف شرع الله
که عبدک کندی وسعنده نه کم اولمز آنی اصلا
دین ایچره تکلیف ایتممشدر اول که هیچ رحیم الله
حرام ارزاقدر اول هرکس، یرایچر کندی رزقن هب
وکیمسه کیمسه نک رزقن آلوب اکل ایده مز والله
اجل وقتنده میتدر اومقتول واجل بردر
وحال یأسک ایمانی دگل مقبول عند الله

١ آزغنه ٢ عذاب

هیولی یوقدر اذهان ایچره برجزء اولدیغی حقدر
که اول وصف تجزیدن مبرادر دیر اهل الله
قبرده میته (منکر نکیر) دورت شیء سؤال ایلر
که ربک کیم نبیک کیم، نه در دینک و قبله ک گاه
جوابن ویره نک جانیله جسمی ذوق ایدر آنده
شاشوب چوق عاصی بنده لر چکر آنده عذاب الله
بو دنیایه کلن کیدر ، که قالمز جانلی هیچ کیمسه
دخی یوم قیامتده ایدر [1] امواتی بعث الله
ویررلر دفتر اعمالینی هر آدمک آنده
کیمینک صاغ الینه کیمینه صولدن معاذالله
کتابیله حسابی وار، خدانک روزه محشرده
صوررلر هر کسک افعال، اقوالن بامر الله
کبائرله صغائر اهلنه اول کون شفاعتلر
ایدرلر انبیاء ، اهل علم ، اولیاء الله

[1] میتلرنی

عمللر وزن اولندقده صراطی کچمه‌مز حقدر

وکوثرله سکز جنت ویرر مؤمنلره الله

کیریجك جنته مؤمنلر آنده چوق بولوب نعمت

کوررلر شبهه‌سز آنده نیته‌لکسز جمال الله

وجنتله جهنم شمدی وار اهلیله باقیدر

جهنم یدیدر اهلن یقار دائم [1]اوتار الله

قضا ایله‌کاور هر خیر، شر تکری جنابندن

بولور خیر اهلی دائم اولور شر اهلنه [2]همراه

وپیغمبر نه کم اشراط ساعتدن خبر ویرمش

اینا ندم جمله‌سن اظهار ایدر وقتنده هم الله

چیقار [3]یر دابه‌سی دجال، یأجوج ایله مأجوجی

طوغار [4]کون مغربندن چونایندر کوکدن [5]اوروح الله

١ اوت ٢ یولداش ٣ دابة الارض ٤ قویاش ٥ عیسی علیه السلام

[1] کبیره مؤمنی ایماندن [2] اخراج ایلمز داخی
مگر کم اعتقاد ایلر حلال آنی معاذ الله
خدا عفو ایلمز شرکی والا آندن ادنایی
دیلەدیکی قولندن هر گناهی عفو ایدر الله
[3] کبائردن چقان جائز [4] عقاب اولمق [5] صغائرله
[6] وبی توبه کیدن جائز کبائردن کچه الله
قبول ایلر دعایی حق تعالی کندی فضلیله
وحاجات عبادی هم قضا ایلر رؤف الله
دخی اسلام ایله ایمان ایکیسی [7] شیٔ واحددر
[8] جناب حقدن اول هر نه کتوردیسه رسول الله
قوسن دیل ایله اقرار، تصدیق ایلدم [9] بالقلب
بر ینه یوقدر انکارم ایناندم شبهەسز والله

۱ اولوغ گناه ۲ چقارماس ۳ اولوغ گناهلردن ٤ عذاب ٥ کچکنه گناهلر ایله
٦ توبەسز ۷ برنرسەدر ۸ الله تعالیدن ۹ کوکل ایله

چودین

چودین اعمالی ایمـاندن محقق بشقه خارجدر
پس ایمان ازدیاد ، ناقص اولمز حفظ ایده الله
دیمم کم ( ان شاءالله ) مؤمنم بل مؤمنم حقا
بو معنی ایله ایمان کسبی هم مخلوقدر اول والله
واماتکرینک کندی قولنه معرفت کنجن
هدایـت قیلدیغی معنی ایله وهبیدر اول بالله
کرامات ولی حقدر نبیده معجزاتیدر
کسر آزمـدت ایچره چوق [1] مسافه اولیاء الله
بولورلر وقت [2] حاجتده، طعام ، هم [3] لباس آنلر
[4] بهائم همده [5] جمادلرله سویلرلر باذن الله
گهی صو اوزرنده مشی ایدرلر وجد ، حالتله
هواده گاه اوچارلر خرق ایدر عاداتنی الله
ایرشمز بر ولی هیچ بر نبینک رتبه‌سنه هم
آنکا ایرمزکه آندن ساقط اوله امر ، نهی الله

١ کوب یول ٢ کیرالک وقتده ٣ کییم ٤ حیوانلر ٥ جانسزلر

وافضلِ اولیا صدّیقِ اکبر بعده فاروق
وذی النورینِ دنصکره علیدر اول ولیُّ الله
بودوردی هم خلافتده ده ترتیب اوزره قائمدر
بوچاریاریدن صکره هم افضل اولیاءِ الله
قلان اصحاب بدر اول کم جمله سنک ذکری خیر اولسون
جمیع آل واصحابِ کرامی سومشم فی الله
که عشرهٔ مبشّره فاطمه هم حسن حسین
بو امتدن بولره جنت ایله نشهد بالله
وغیری کیمسه یه عینیله جنتلك دینلمز کم
اوغیبه حکم اولور غیبی نه بیلسون کیمسه غیر الله
واصحابِ کرامک جمله سندن صکره امتدن
جمیع تابعین اولمشدر افضل اولیاء الله
امام المسلمین سلطان مسلمان حرمکاف هم
قریشی ظاهر اولملی ایدوب تنفیذ حکمِ الله

ولی هاشمی، معصوم، افضل اولمق شرط دگلدر کم
اوفسق، جورِ ایچون هیچ منعزل اولمز بشرعِ الله
وبِرّ، فاجره اویوب نمازی قیلرم بیله
هم آنلرک جنازه‌سی نمازن قیلرم لِلّه
[1]وخف اوزره حضرده هم سفرده مسح جائزدر
[2]ومسکِر اولمایان [3]تمر [4]عنب صویی [5]مباح الله
تصدّقله دعامزدن، بولور امواتمز نعمت
وفضلِ امکنه، اشخاص، ازمان حقدرای والله
بیلنمز مشرکین اطفالی جنّتده می نارده‌می
وکفّاره کِراماً کاتبین ویرمش کریم الله
نه کم معدومدر اول شیء مرئی عد اولنمز هم
مکوِّن کائناته بکزه‌مز شیدر تعالی الله

۱ چیتاك ۲ ایسرتکچ ۳ خرما ٤ یوزم ٥ حلال

١ اِصابتِ عَین جائزْ، سِحر انسانه واقعدر
بَشَرْ عقلندن افضلدر علومِ انبیاءِ الله
دلیله مجتهِد اولّ باقوب ایلر اِصابت حق
وصکره حکمه باقدقده خطاسن عفو ایدر الله
که حق بردر معیّندر وقرآن، حدیث آنجق
نه مِقدار اولسه ممکن ظاهرینه حمل اولور هر گاه
بو ظاهردن اول اهلِ باطنک دعواسی معنایه
عدول، هم نصوصی رد، استخفاف شرعِ الله
هم اِستحلالِ ذنب، رحمتِ حقدن یأس همده
عذابندن امین اولمق بولر جمله کفر باِلله
ولفظ کفری طوغیله وکاهن سوزلرین تصدیق
کفردر لٰکن اِنکاری یکیدن توبه در لِلّه

١ کوز تیکلگی

خدا اوتوز ایکی فرضی عِبادینه بویورمشدر

قوسنی فرض بیلدم بو ینمه آلدم بطوعِ الله

شروطی بشدراسلامڭ که توحید، صلوة، صوم

زکوة، حجّ غنیلر حقّنه فرض ایلمش الله

نمازڭ شرطی خارجده‌اولنلر آلتی فرض‌اولمش

وارکانی ایچنده اولدیلر هم آلتی فرض الله

طشنده که طهارت ستر، عورت وقتی بیلمکدر

وآبدست آلمق، نیت هم اِستقبالُ بیتِ الله

نماز ایچنده تکبیر، قیامیله قِراءتدر

رکوع، قعدهٔ اخری ایکیشر سجده‌در للهِ

وضوئڭ فرضی یوزیومق یدینی مِرفقیله هم

باشه مسح ایلیوب آیاقلری غسل‌ایت دیدی‌الله

وغسلڭ فرضى اوچدركم. تمضمضدر هم استنشاق
اوچنجى جملە اعضاسن يومقدر توبەدر لله

تيمم ايلمك واجبدر آبدست ايلە غسل ايچون
صو بولنمزسە يا قدرت يوغيسە دير بو شرع الله

آنڭ ركنى ايكى اورمق شروطى بش. برى نيت
صعيد [١] . طاهر . مسح . برى عجز عباد الله

وصومڭ فرضى اوچ نيتلە اكل . نيكى [٢] ترك ايتمك
فجر طوغدقدە كون باتنجە امساك اولدى امر الله

دخى حجڭ فروضى اوچ برى احرامە كرمكدر
برى وقفە [٣] جبل اوزرە زيارت اولدى بيت الله

حرامى اعتقاد ايتمك حرام آندن صاقنمقدر
حلالى هم حلال ايتمك بودر جملە فروض الله

١ يير جنسى ٢ جماعى ٣ عرفات طاونده وقوف

هب اصحاب گزین ، تابعین ، مجتهدینگ
نه کم وار اهلِ سنت والجماعة جمله اهلُ الله

قمونك اعتقادن بو یوزاون بیت ایچره بیل حق
بودر حق مذهب آنجق بونده ثابت ایلسون الله

اگر بندن کفر عمدًا ، خطاءً صادر اولدیسه
بن اوکفرك جمیعندن بری اولدم لِوجهِ الله

دخی شرعه مخالفسه اگر افعال ، اقوالم
بن آنلردن رجوع ایتدم وتبت قربةً لِله

نه کیم قیلمش حبیب الله بزه تبلیغ ، احکامی
قبول ایتدم آنی امنت باللهِ وحکمِ الله

دیلم اقرارینی قلبمله تصدیق ایلدم جاندن
سنک حفظکده ایمانم امانت اولسون ای الله

تمام .